

2021

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

#12

ПОДІЇ, ОСОБИСТОСТІ та ІДЕЇ, ДОСЛІДЖЕННЯ та ПРОГНОЗИ

EVENTS, PERSONS & IDEAS, RESEARCHES & FORECASTS

2021

ЖУРНАЛ ОНОВЛЮЄ КОМАНДУ
ІДЕ ПОШУК НОВОГО ФОРМАТУ

**НА ЕКОНОМІКУ
ВПЛИВАЄ ВСЕ**

**EVERYTHING AFFECTS
ECONOMICS**

ТОБТО, ГОВОРИМО ПРО ШЛЯХИ ДО СТАНОВЛЕННЯ
МОДЕРНОЇ НАЦІЇ? МОДЕРНОЇ КРАЇНИ?

А що воно таке - модерна країна?

ЦЕ ТАКЕ СУСПІЛЬСТВО, ДЕ БІЛЬШІСТЬ РОЗУМІЄ
ТРЕНДИ ЕВОЛЮЦІЇ ПРИРОДИ ТА ЛЮДСТВА
І МОДЕРНА В СВОЇЙ ПОВЕДІНЦІ?

А що таке модерна поведінка у відсталій країні?

У наступних номерах журналу – економічні, політичні,
кліматичні, соціальні та інші актуальні тенденції

ПРОПОЗИЦІЇ ТА ЗАУВАЖЕННЯ
ukreconomist@ukr.net

*Існує китайське прокляття, що говорить:
«Нехай він живе у цікаві часи».
Подобається нам це чи ні,
але ми живемо в цікаві часи...*

Роберт КЕННЕДІ

2021-го грудень

*Все-таки ми живемо у цікавий час...
Звичайно приємно, коли через кілька
років представники громади позитивно
оцінюють результати твоєї роботи
та ще й на сторінках газети Верховної
Ради, хоча тоді, одразу після
Євромайдану і початку російської
агресії, часи теж були дуже цікавими...
А так хотілося б пожити в Україні,
про яку розповідають чиновники у своїх
доповідях, із щорічно зростаючим ВВП,
500-доларовою середньою зарплатою,
відремонтованими дорогами
та протидією корупції. Може вона
десь і існує, така-собі чи то «країна
у смартфоні», чи то у паралельній
звітно-довідній реальності, а ми
її просто не помічаємо?
Але перспективи в нас чудові,
варто у цьому перекоонатися хоча б
ознайомившись із роботами майбутніх
українських економістів.*

На економіку впливає все!

*З повагою до наших передплатників
і читачів та найкращими
 побажаннями у Новому році
головний редактор, к.е.н.,
заслужений економіст України
академік Академії економічних наук
України Олексій Мірошниченко*

ЗМІСТ

У Світі	2
В Україні	4
Економічна думка	
Ми всі – добросерді вчені, стали на помилковий шлях надії на соціалістичні ідеї... (інтерв'ю з Нобелівським лауреатом Полом Самуельсоном)	6
Про економіку відверто...	10
Країна, регіон, громада	
О.ІВАШКО Рівний шлях Кривого Озера	11
Наукова дискусія	
Матеріали Всеукраїнських наукових економічних читань «СУЧАСНІ ТРЕНДИ МОРЕГОСПОДАРЮВАННЯ» (НУК, 1-2 грудня 2021 р.):	14
- Економічна політика України в контексті розвитку світової економіки	14
- Цифровізація економіки як пріоритетний напрям піднесення морської індустрії	47
- Фінанси сталого розвитку	70
- Драйвери та тренди управління морським господарським комплексом	81
- Цифрові технології в обліку, аналізі та аудиті	96
Конкурс наукових есе «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ»	109
Аналітика, статті, публікації	
Г.ЄФІМОВА, І.СЕМІЛЕТ Франчайзинг як форма ведення бізнесу: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні	116

Роберт Френсіс Кеннеді (20.11.1925, Бруклайн, США – 06.06.1968, Лос-Анджелес, США) – американський політик і державний діяч, помер після поранення під час президентської виборчої кампанії, один з двох молодших братів вбитого президента Джона Ф. Кеннеді. Наведено цитату з «Промови надії» перед членами Національної спілки студентів Південної Африки в Університеті Кейптауна (ПАР, 6 червня 1966 р.), що вважається його найбільшим і найвідомішим виступом. Сучасними дослідниками не підтверджується китайське походження наведеного виразу і приводяться такі приклади як «краще бути собакою в епоху спокою, ніж людиною в епоху хаосу» та «світ, що змінюється, породжує героїв» (ред.)

які не були раніше залучені (банки, страхові компанії), дозволить додатково прискорити процес.

Автоматизація документообігу та транзакцій, вирішення питання довіри між контрагентами, створення єдиної відкритої та безпечної бази даних за допомогою смарт-контрактів є однією з найбільш перспективних реалізацій блокчейну в портовій логістиці. Базу даних можна додатково покращити шляхом впровадження Інтернету речей (IoT). Підключення його до блокчейну та смарт контрактів, дозволить практично повністю автоматизувати бізнес процеси. В оптимальній ситуації смарт-контракти вирішуватимуть, які транзакції відбуваються в який момент часу. Платежі проводитимуться одразу, після того як певна умова контракту виконана та записана до блокчейну [1].

Але перш ніж будь-який тип архітектури блокчейну буде реалізований у великих маш-

табах, потрібно буде вирішити низку питань і загальних проблем. На початковому етапі варто віддати перевагу роботі з блокчейном на низькому рівні складності; одноразові програми, швидше за все, будуть успішно реалізовані. Подальші розширення можуть бути розроблені пізніше, щоб збільшити розмір і складність мережі. Завдяки своїм типовим характеристикам блокчейн може додати цінність логістиці портів за рахунок створення довіри, надання безпечних даних, прозорості процесів, відкритості даних, можливості розширення мережі та інтеграції сторін які раніше не були частиною системи.

Список використаних джерел:

1. Weernik M.O. The blockchain potential for port logistics 2017. URL: <https://smartport.nl/wp-content/uploads/2017/10/White-Paper-Blockchain.pdf>.

УДК 338.012(26)-025.27

РОЗВИТОК МОРСЬКОЇ КЛАСТЕРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Оксана Корнієнко, Анастасія Стріха

Стрімкі трансформаційні процеси, що обумовлюють зміни у економічній системі призводять до необхідності пошуку нових, інноваційних ідей підвищення ефективності морської галузі. Застосування кластерного механізму є закономірним етапом у піднесенні сучасної економіки і є запорукою розвитку високорозвиненої системи господарювання.

Аналіз світової практики застосування кластерного підходу свідчить про те, що інтеграційні об'єднання, якими є кластери, підвищує ефективність роботи всього комплексу, так і окремих суб'єктів, які в нього входять. Тому сьогодні усі країни світу активно використовують кластерний підхід у формуванні та регулюванні своїх національних інноваційних програм.

Зростання економіки та входження українського господарського комплексу до європейського та світового економічного простору сприяє втіленню інноваційних процесів в Україні. Впровадження кластерного підходу до розвитку національної економіки підтверджує його ефективність та можливість подальшого вдосконалення, а розташування підприємств морської галузі на узбережжі Чорноморського басейну створило всі необхідні передумови для розвитку морегосподарського кластеру на півдні України.

В Україні створена Громадська Спілка «Морський Кластер України». Знайдені можли-

Oksana Kornienko, PhD (Economics),
Anastasia Strikha
Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Development of the maritime cluster system of Ukraine

The report highlights the types of cluster system in the world. The model of the marine cluster of Ukraine is considered. The main stages of increasing the competitiveness of enterprises in the Black Sea region are identified.

Keywords. Cluster, cluster models, maritime cluster, marine cluster, cluster system, maritime industry.

вості співпраці з підприємствами морської індустрії країни та позиціонування морської економіки в пропозиціях законодавчих ініціатив, вирішення наявних проблем та покращення поточного стану морської індустрії регіону.

Команда Морського Кластеру України провела більше 10 зустрічей з представниками міжнародних морських організацій та об'єднань – European Enterprise Network, ENMC, Sea Europe, Pôle Mer Méditerranée. Діяльність Морського Кластеру України була підтримана Європейським Банком Реконструкції та Розвитку. Зокрема від ДП «Укрпромзовнішпекспертиза» було замовлено дослідження «Огляд морської галузі України» для визначення: значення сектору для економіки України; загальної кількості компаній, основних гравців; обсягів виробництва/перева-

О.Корнієнко – кандидат економічних наук, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, А.Стріха – студентка, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

© О.Корнієнко, А.Стріха, 2021

лки в кількісному і вартісному вираженні; перспектив і напрямків розвитку секторів.

Морський Кластер України пропонує серію заходів, які поділяються на декілька етапів. На першому етапі відбулася Стратегічна сесія яка має завдання, щодо визначення переліку топ-20 ідей проєктів за напрямками суднобудівного, інжинірингового, інноваційного, освітнього розвитку; аналіз чергового огляду та поточного стану головних напрямів розвитку, виходячи з кращих можливостей та найсильніших сторін регіону; залучення до обговорення ідей проєктів всіх головних представників морської галузі; формування робочих груп, які мають опрацювати деталі цих проєктів за критеріями спроможності до реалізації та привабливості. Другий етап включає опрацювання ідей в фоновому режимі. На третьому етапі в рамках другої стратегічної сесії відбулися презентації ринкового дослідження від ДП «Укрпромзовнішекспертиза» стратегії розвитку Морського Кластеру України та робочих груп щодо визначення топ-проєктів морської галузі. Наступним етапом стала національна конференція «Фінал проєкту Інтеграція 4.0», що проходила в рамках EU Industry days й моніторилась Євро-комісією відбулася презентація попередніх результатів всього проєкту. Фі-

ксування результату попередніх етапів має полагати в підписанні конкретних угод з різними підприємствами.

З огляду на викладене, можна зробити висновки, що по-перше, кластерний підхід - це нова управлінська технологія, що дозволяє підвищити конкурентоспроможність окремого регіону, забезпечити сталий розвиток морської галузі України. По-друге, показники підприємств, які беруть участь в кластерних об'єднаннях набагато вищі ніж ті, що працюють самотужки, та згідно з практиками кластерного руху, максимальні вигоди від кластеру отримують компанії, які найбільш активні в діяльності та проєктах об'єднання. Тому, кластерні системи в проєктах розвитку морської галузі України відіграють важливу роль в період виходу країни з кризових ситуацій.

Список використаних джерел:

1. Формування пріоритетних проєктів Морського Кластеру України URL: <https://maritimeukraine.com/oglyad-zakhodiv-mku-2020-formuvannya-priorytetnykh-proektiv>
2. Місце України в Європейській морській спільноті. Електронний ресурс. – URL: <https://maritimeukraine.com/event/round-table-30-sept/>

УДК 338.24

СТАН ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Наталія Мігай

Економіка будь-якого регіону та ступінь її розвитку багато в чому залежить від стану регіональної логістичної інфраструктури, оскільки переважно об'єктом дослідження логістики регіону є неперервний процес оптимізації та інтеграції у просторі та часі всіх видів економічних потоків, серед яких особливе місце належить матеріальному потоку та тим потокам, які його супроводжують.

Проблеми формування та розвитку логістичної інфраструктури територіальних одиниць досліджували багато вітчизняних науковців. Серед них, І.Благун, М.Григорак, І.Ничик, О.Казанська, О.Овдієнко, І.Топалова та інші. Проте, вивчення логістичної інфраструктури регіонів в умовах цифрової трансформації економічних процесів потребує теоретичного та прикладного переосмислення.

Логістична інфраструктура – це сукупність технічних і організаційно-економічних елемен-

Natalia Mihai, PhD (Economics), associate professor
Admiral Makarov National University of Shipbuilding

The state of the logistics infrastructure of the Southern Region in the conditions of digitalization

The report is devoted to the problems of the logistics infrastructure development of the Southern region in the conditions of digitalization economy. The components of the region's logistics infrastructure have been identified. The necessity of application of information technologies and system approach to substantiation of strategy of logistic infrastructure development is pointed out.

Keywords: logistics, logistics infrastructure, digitalization.

тів, за допомогою яких всі види економічних потоків (матеріальні, фінансові, інформаційні, енергетичні потоки, трудові ресурси, зворотні потоки) здійснюють циклічний рух з найбільшою ефективністю від постачальника ресурсів до кінцевого споживача [4, с. 83].